

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z protestu K.M.,  
przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu  
Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,  
przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji  
Wyborczej,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw  
Publicznych w dniu 19 grudnia 2023 r.,

**pozostawić protest bez dalszego biegu.**

## UZASADNIENIE

Pismem z 25 października 2023 r. (data prezentaty) K. M. (dalej: „Skarżący”) wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu przeprowadzonych 15 października 2023 r.

W uzasadnieniu protestu Skarżący stwierdził, że wybory do Sejmu i Senatu zarządzone na dzień 15 października 2023 r. zostały zmanipulowane ponieważ pytano o ilość kart do wydania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wynika z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
2. naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Ponadto wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera (art. 241 § 3 k.wyb.). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 242. § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym. Warunki pisma procesowego zostały zaś ujęte w art. 125 i nast. k.p.c.

Postępowanie w sprawie protestu ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób. Przedmiotem zarzutu powinny być więc takie okoliczności (działania lub zaniechania), wskutek których tak rozumiany własny, rzeczywisty i aktualny interes prawny protestującego doznał naruszenia. Przyjęty model protestu polega na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretniej kontroli ważności referendum, natomiast brak jest podstaw prawnych do prowadzenia przezeń kontroli abstrakcyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19; 30 października 2019 r., I NSW 117/19). Tymczasem Skarżący powołuje się na własne poglądy dotyczące polityki i państwa. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że osoba wnosząca protest wyborczy

nie może skutecznie podnosić zarzutów o charakterze abstrakcyjnym, odnoszących się do ogólnie pojętych wydarzeń w całym kraju. Postępowanie w sprawie protestu ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób. Przedmiotem zarzutu powinny być więc takie okoliczności (działania lub zaniechania), wskutek których tak rozumiany własny, rzeczywisty i aktualny interes prawny protestującego doznał naruszenia. Przyjęty model protestu polega na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretniej kontroli ważności wyborów, natomiast brak jest podstaw prawnych do prowadzenia przezeń kontroli abstrakcyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19; 30 października 2019 r., I NSW 117/19). Tymczasem Skarżący powołuje się na własny pogląd, który jak sam nazwał – „uzupełnienie do protestu”. Skarżący nie wskazał też konkretnych dowodów na poparcie podniesionych zarzutów. Nie jest „przedstawieniem dowodu” w rozumieniu art. 241 § 3 k.wyb. powołanie na wyjaśnienie do protestu. Za „wskazanie dowodu” w rozumieniu art. 241 § 3 k.wyb. nie może zostać uznane własne twierdzenie. Nie jest to bowiem okoliczność, która mogłaby potwierdzić zarzutu popełnienia przestępstwa również z bliżej nieokreślonego przepisu k.k.

Sąd Najwyższy stwierdza w świetle powyższego, że przedstawione przez Skarżącego twierdzenia nie mieszczą się w przedmiocie protestu określonym w art. 82 k.wyb. Skarżący nie sformułował bowiem konkretnych zarzutów w sposób określony w art. 241 § 3 i art. 243 § 1 k.wyb. Skarżący wskazał w uzasadnieniu ogólne sformułowania, które w jego ocenie miały miejsce. Sąd Najwyższy podkreśla ponownie, że nie zostały przedstawione jednak żadne dowody, które stanowiłyby potwierdzenie zaistniałych okoliczności. W proteście brak jest też konkretnego wskazania, jakie przestępstwo zostało popełnione i czy miało ono bezpośredni wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników referendum. Skarżący nie spełnił tym samym ustawowego wymogu polegającego na konieczności wykazania, że zarzucane naruszenia rzeczywiście miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania

lub wyników wyborów. Skarżący uchybił tym samym obowiązowi wynikającemu z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 k.wyb.

Z powyższych względów, na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. postanowiono o pozostawieniu protestu bez dalszego biegu.

[SOP]

[ał]